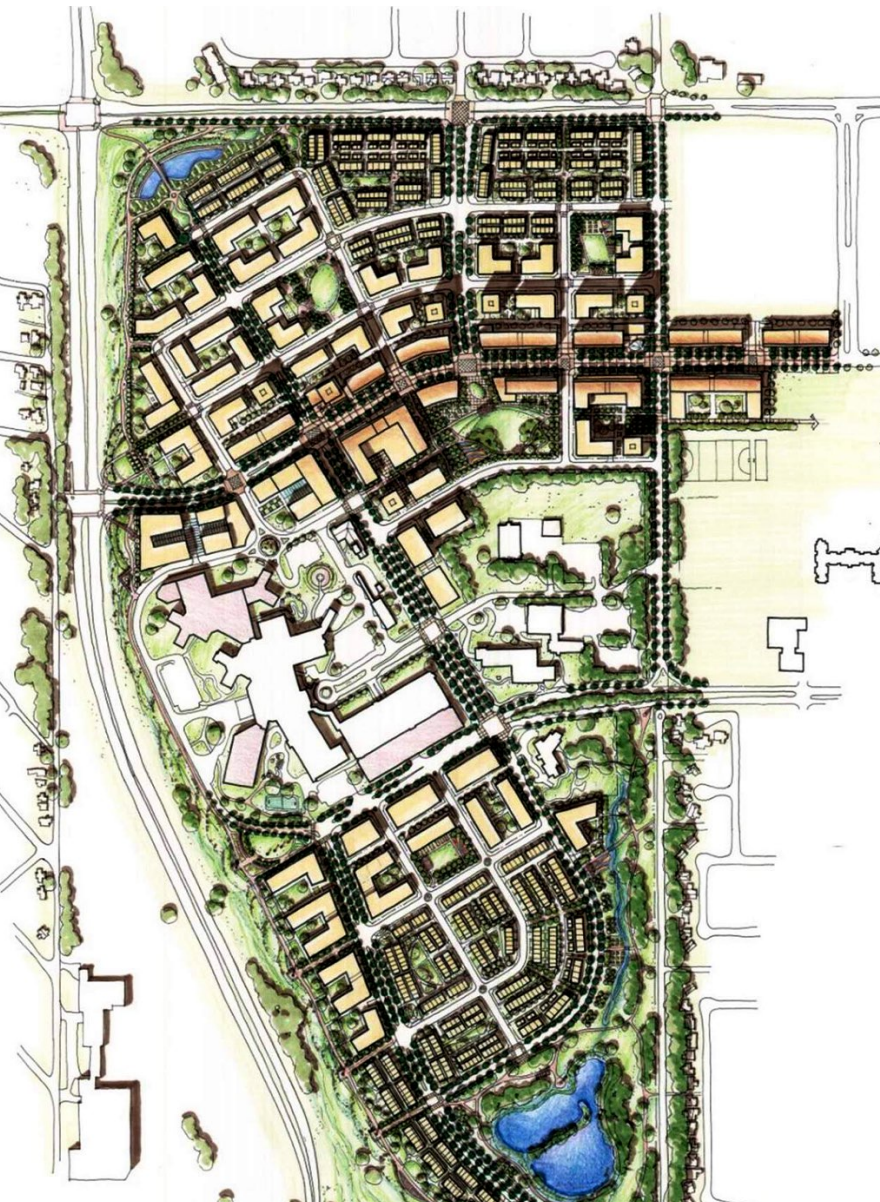

Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και
Περιφερειακής Ανάπτυξης- Πολυτεχνική Σχολή

Οδηγός μαθήματος

ΟΜΑΔΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Ανασχεδιασμός
Αστικής Πλατείας
>>> Redesigning
an Urban Square

1. Εισαγωγή και αντικείμενο

Το αντικείμενο της άσκησης του μαθήματος περιλαμβάνει τον ανασχεδιασμό μιας αστικής πλατείας σε μια μεσαία κλίμακα ελληνική πόλη. Ο ανασχεδιασμός αντιπροσωπεύει μια επαφή με την πολυπλοκότητα του αστικού χώρου και την προσπάθεια, μέσω του σχεδιασμού, της αναγνώρισης και αξιολόγησης των αστικών ζητημάτων με αντίστοιχη πρόταση επίλυσης αυτών. Η πρόταση ανασχεδιασμού είναι το αποτέλεσμα αξιολόγησης μιας σειράς παραγόντων αστικής φύσεως που χαρακτηρίζουν το συγκεκριμένο αυτόν τόπο μελέτης.

Σημαντικό επίσης στοιχείο της άσκησης είναι η σχέση - σύνδεση μεταξύ της αστικής αυτής περιοχής και του ευρύτερου δημόσιου χώρου της, πιο συγκεκριμένα του χώρου της αστικής πλατείας και ο τρόπος συμμετοχής αυτού στην εξασφάλιση της προσπελασιμότητας με το παραλιακό μέτωπο και τα σημαντικά δορυφορικά της πλατείας κομβικά σημεία ενδιαφέροντος (π.χ. η περιοχή του Φρουρίου, του σιδηροδρομικού σταθμού, της εμπορικής αγοράς, κ.α.).

Η μετάβαση αυτή από τον ευρύτερο αστικό χώρο, στο χώρο της πλατείας αλλά και αντίστροφα, καθώς και τα χαρακτηριστικά αυτής της διαδρομής, εξετάζονται σε ένα πρώτο επίπεδο, όπου η πλατεία προσδιορίζεται κυρίως από την θέση της μέσα στην πόλη, αλλά και τη καθημερινή διαβίωση των κατοίκων της. Η κίνηση και η αίσθηση, μέσα στον ίδιο το χώρο, καθώς και ο χειρισμός του σε επίπεδο σχεδιασμού, με γνώμονα την συμβολή του στην απόκτηση μιας τόσο ιδιαίτερης αστικής ποιότητας, αποτελεί το δεύτερο στοιχείο, αναφοράς.

Η αστική πλατεία είναι μία χωρική δομή που αναπτύχθηκε έπειτα από μια εξέλιξη του δομημένου περιβάλλοντος και των δυναμικών τους γύρω από έναν ελεύθερο χώρο, καθόλου με τυχαίο τρόπο, αλλά κυρίως μέσα από την πρόθεση των κατοίκων της πόλης, να εντάξουν το «κενό», μέσα στο «πλήρες» του αστικού περιβάλλοντος και σε άμεση επαφή.

Ο χώρος της πλατείας, ακολουθώντας την εξελικτική πορεία της πόλης, εμπλουτίστηκε με λειτουργίες, συμβολικά γεγονότα και αξίες, που της απέδωσαν ένα ιδιαίτερο νόημα, έναν χαρακτήρα και μία ταυτότητα. Οι ποιότητες που διαθέτουν τα επί μέρους συστατικά στοιχεία της ευρύτερης περιοχής αυτής, είναι αυτά που καθορίζουν την ποιότητα της ίδιας και προσδιορίζουν τον χαρακτήρα του τόπου και του τρόπου ζωής των κατοίκων της. Με αυτο τον γνώμονα, η προσπελασιμότητα της πλατείας, είναι μία έννοια που επηρεάζεται άμεσα από την αμφίδρομη σχέση πόλης-πλατείας, ενώ ταυτόχρονα,

εξετάζεται και στο επίπεδο του σχεδιασμού του χώρου, όπου η πλατεία αποτελεί, ένα ιδιαίτερο αστικό τοπίο, με ατομικά φυσικά χαρακτηριστικά και «πνεύμα», αυτό της εποχής στην οποία ανήκει.

2. Θέμα

Η άσκηση αφορά στον ανασχεδιασμό μιας αστικής περιοχής η οποία περιλαμβάνει τα εξής βασικά στοιχεία προς μελέτη και πρόταση:

- α) Αστική πλατεία με βασικά δημοτικά κτίρια και πολιτιστικές υποδομές.
- β) Παραλιακό μέτωπο με αστικό εξοπλισμό και θαλάσσιες υποδομές.
- γ) Σιδηροδρομικός σταθμός της πόλης.
- δ) Τμήμα ιστορικής περιοχής με έντονη χρήση ψυχαγωγίας.
- στ) Τμήμα εμπορικής και διοικητικής περιοχής της πόλης.

Στόχος της άσκησης είναι η σύνδεση όλων των αστικών αυτών περιοχών με επίκεντρο την πλατεία Ρήγα Φεραίου. Ο ανασχεδιασμός δεν θα περιλαμβάνει νέα κτίρια, αλλά αξιοποίηση των υφισταμένων. Ο φυσικός χώρος είναι δυνατόν να αλλάξει και ριζικά, δηλαδή να τροποποιηθεί ανάλογα με τις προτάσεις όπως για παράδειγμα η φυσική σύνδεση της πλατείας με το παραλιακό μέτωπο. Κάθε όμως νεο μέτρο σχεδιασμού οφείλει να προτείνει και αντίστοιχα αντίμετρα όταν οι προτάσεις δημιουργούν μια νέα συνθήκη και χωρική κατάσταση.

Η εργασία είναι ομαδική, δυο ή τριών ατόμων αποκλειστικά, ενώ περιλαμβάνει δυο (2) ενδιάμεσες υποχρεωτικές παραδόσεις και παρουσιάσεις της ομαδικής εργασίας, καθώς και μια τελική, στο τέλος του μαθήματος, το οποίο θα παρουσιαστεί στην περίοδο των εξετάσεων.

Βασικές αρχές του αστικού ανασχεδιασμού της αστικής αυτής περιοχής είναι:

- i. Ανασχεδιασμός του δημόσιου υπαίθριου χώρου της πόλης με στόχο τη βελτίωση της εικόνας της πόλης ή/και της λειτουργίας του δημόσιου χώρου (πλατείες, δίκτυα πεζοδρομημένων διαδρομών, μικρά θεματικά πάρκα).
- ii. Ανάπλαση αστικών κενών όπως περιοχές του ιστού με κτιριακό δυναμικό σε υπολειτουργία ή αχρησία.
- iii. Ανασχεδιασμός του δημόσιου υπαίθριου χώρου της πόλης με στόχο την ανάδειξη ιστορικών μνημείων και οικιστικών ενοτήτων (ιστορικά στοιχεία),

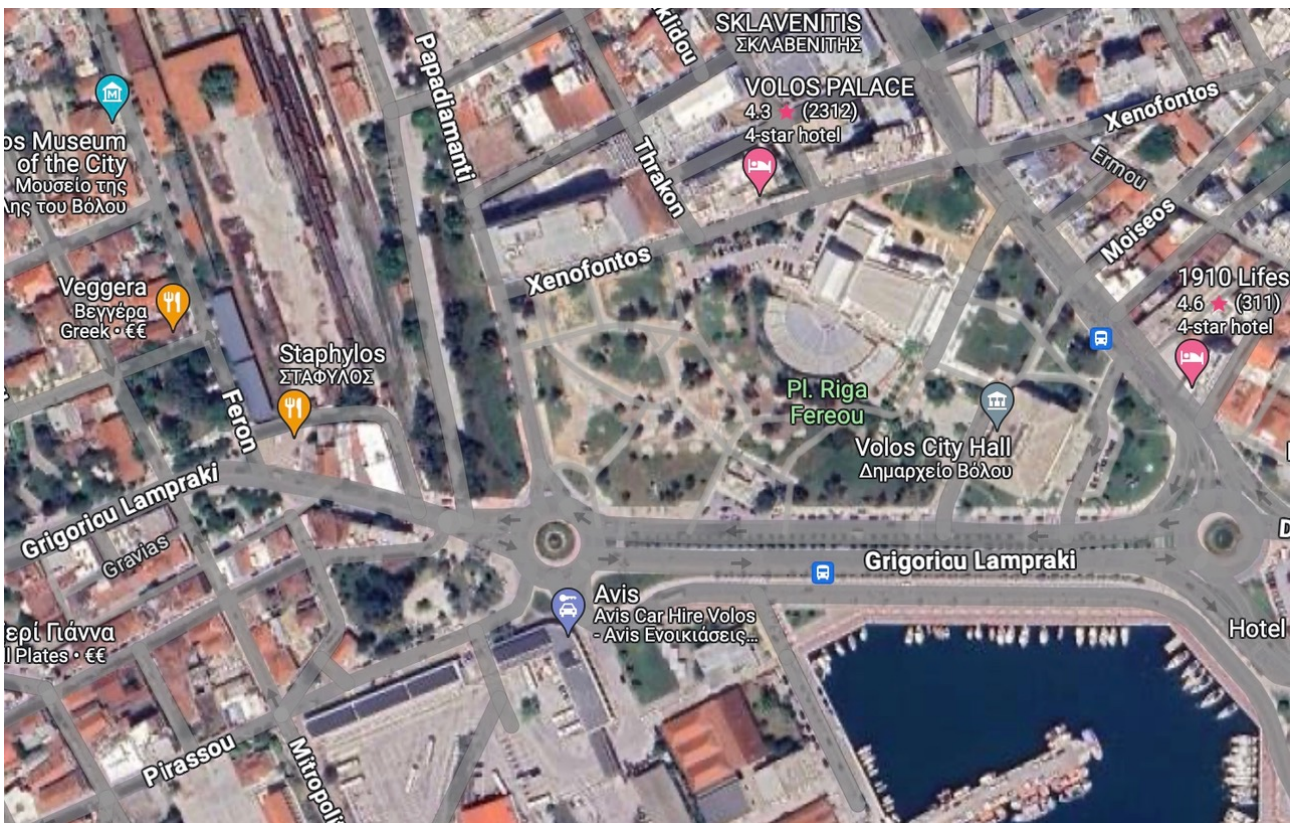
- iv. Ανάπλαση τμήματος του αστικού παραλιακού μετώπου.

3. Η περιοχή ανασχεδιασμού

Η πλατεία Ρήγα Φεραίου στην πόλη του Βόλου αποτελεί ένα από τα πιο ιδιαίτερα σημεία της πόλης. Η έκταση του χώρου αυτού, η σύνδεσή του με τις γύρω σημαντικές λειτουργίες της πόλης, καθώς και η ύπαρξη σημαντικών δημοτικών πολιτιστικών (δημοτικό θέατρο) και διοικητικών (δημαρχείο) υποδομών, αναπτύσσουν μια ενδιαφέρουσα πρόκληση αστικού ανασχεδιασμού.

Περιμετρικά της αστικής πλατείας αναπτύσσονται ευρύτερες λειτουργίες της πόλης, όπως ο σιδηροδρομικός σταθμός, η περιοχή των Παλαιών, η εμπορική αγορά, το παραλιακό μέτωπο και άλλες σημαντικές υπηρεσίες (π.χ. ΔΟΥ, ΤΕΕ, βιβλιοθήκη πανεπιστημίου, κ.α.).

Εικόνα 1. Περιοχή ανασχεδιασμού.

4. Παραδόσεις σχεδίων

Τα τελικά παραδοτέα της άσκησης είναι αναλυτικά τα παρακάτω:

A/A	Σχέδιο	Κλίμακα / Λεπτομέρειες
1	Σχέδιο γενικής διάταξης	1:1000
2	Τρισδιάστατη απεικόνιση (φυσική μακέτα, σκίτσα ή 3d σε CADware).	ελαχ. 5 εικόνες
3	Σχέδιο λεπτομέρειες σημείου επιλογής	1:200
4	Τεχνική περιγραφή πρότασης	1000 - 1500 λέξεις
5	Σκίτσα εξέλιξης (συνθετικής ιδέας - πρότασης και αναγνώρισης χώρου)	Τουλάχιστον τέσσερα (4)